

ไทยโพสต์

อิสรภาพแห่งความคิด

เซอร์ไพรส์!! เลือกตั้ง 2562

6 พระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยมาเกือบ 5 ปี เป็นเหตุให้เกิดความตึงเครียดกันอย่างมากมายเป็นพิเศษ สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปในรอบนี้ ที่กำหนดให้เข้าคูหาบัตรลงคะแนนกันในวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม 2562 และที่น่าสนใจคือ มีประชาชนของลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้าและนอกพื้นที่ซึ่งดำเนินการไปเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 17 มีนาคม เป็นจำนวนมากถึง 2.75 ล้านคน ตามการเปิดเผยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต.

การเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้วิเคราะห์วิจารณ์ ตลอดจนวิจัยรวบรวมสถิติ ข้อมูล เผยแพร่อย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ ก็ น่าจะมาจากกฎกติกาการรณรงค์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พรรคการเมืองที่ได้จำนวนที่นั่ง ส.ส. หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากในแต่ละเขตเลือกตั้ง อาจจะไม่ได้หมายความว่าชนะการเลือกตั้ง เพราะรัฐธรรมนูญกำหนด “กลไก” การเลือกตั้งด้วยระบบ “จัดสรรปันส่วนผสม” ป้องกันระบอบ “เผด็จการรัฐสภา” อันเคยเป็นฝันร้ายของการเมืองการปกครองในประเทศไทยมาก่อน

ตัวอย่างความแปลกใหม่ของกฎกติกาการรณรงค์ของการเลือกตั้ง ที่อาจจะสร้างเซอร์ไพรส์ให้กับสังคมไทย หลังเสร็จสิ้นการเลือกตั้งในครั้งนี้ ข้อมูลสรุปของ “สำนักข่าวบีบีซีไทย” น่าสนใจตามไปดูและลุ้น อาทิ การเลือกตั้งครั้งนี้มี “พรรคการเมือง” มากที่สุดถึง 81 พรรคการเมือง ซึ่งส่งผลให้มีผู้สมัคร ส.ส.เยอะที่สุดเป็นประวัติการณ์เช่นกัน นั่นคือมี ยอดรวมกันถึง 10,792 คน ทั้งนี้ เป็นผลพวงจากทุกคะแนนเสียงที่ผู้สมัคร ส.ส.ได้รับ ไม่ว่าจะเขาหรือเธอจะ “สอบได้” หรือ “สอบตก” ล้วนมีความหมายภายใต้ระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมที่เพิ่งนำมาใช้เป็นครั้งแรกนั่นเอง

“ประชาชนจะสับสนที่สุด” ก็เป็นอีกข้อสรุปของการเลือกตั้ง 2562 ที่แหวกแนว เพราะขณะที่ ส.ส.ยังมี 2 ระบบ เช่นเดิมคือ แบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่บัตรเลือกตั้งกลับหดเหลือใบเดียว จนเกิดการขนานนามกันว่าเป็นการ “ทริอินวัน” เพราะกาใบเดียวได้ถึง 3 นั่นคือ ได้ ส.ส.เขตของตัวเอง 1 คน ได้พรรคการเมืองที่จะเป็นปาร์ตี้ลิสต์อีก 1 ตามด้วยได้เลือกนายกรัฐมนตรีด้วย นอกจากนี้ที่ช่วยเพิ่มความสับสนอีกประเด็นคือ แต่ละเขตแต่ละ

พรรคการเมืองมีหมายเลขไม่ตรงกัน เรียกว่ามี “350 เขต ก็ มีบัตรเลือกตั้ง 350 แบบ” ตรงนี้ทำให้คอการเมืองระบุดตรงกันว่าการเลือกตั้งครั้งนี้จะเป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนสับสนที่สุด

จากปัญหาความซับซ้อน ชวนให้สับสนหรือเกิดจากข้อสรุปว่าระยะเวลาในการเลือกตั้งที่เคยมี 7 ชั่วโมง คือ 08.00-15.00 น. น่าจะไม่เพียงพอ ทำให้ กกต.กำหนดยืดเวลาให้เข้าคูหาได้นานถึง 9 ชั่วโมงในครั้งนี้ นั่นคือขยายเวลาลงคะแนนเป็น 08.00-17.00 น. นับเป็นอีกเซอร์ไพรส์ของการเลือกตั้ง 2562 นอกเหนือจากกฎกติกาหมุ่หมิมเกี่ยวกับวิธีการหาเสียงในระบบออนไลน์ และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำทลายต่อกลยุทธ์ในการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองต่างๆ เพราะมีผู้ปรารถนาดีในสังคมไทยทำหน้าที่เป็น “นักร้อง” ขอให้ กกต.วินิจฉัยยุบพรรคการเมืองอยู่ตลอดเวลา

ภาระหน้าที่ของการตัดสินใจขาดอนาคตของประเทศไทยผ่านการเลือกตั้งทั่วไปในระบบประชาธิปไตยครั้งนี้ จึงถือเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งสามารถจะกล่าวได้ว่าต้องละเอียดรอบคอบและใส่ใจมากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมาในรอบทศวรรษ เพราะไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจ เจตนางดงาม เพื่อป้องกันเผด็จการรัฐสภา อย่างไรก็ตาม ต้องยอมรับว่าวิธีการเลือกตั้งครั้งนี้เหมือนประชาชนต้องเดินเข้าเขาวงกต เรียนรู้ ศึกษา หาทางรอดของตัวเอง ก่อนจะลงมือกาบัตรเลือกตั้งเพื่อให้ได้บุคคลที่ตัวเองต้องการมาเป็นตัวแทนในสภาอย่างแท้จริง

ถึงแม้จะมีผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเผยแพร่ออกมาช่วงโค้งสุดท้ายก่อนการเลือกตั้ง จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้าฯ เรื่อง “นโยบายอะไรโดนใจประชาชน และผู้สมัคร-พรรคการเมือง-นายก รัฐมนตรีแบบไหนที่สนใจและเข้าตา” จากการสำรวจความคิดเห็นประชาชนจำนวน 1,540 ตัวอย่าง ในระหว่างวันที่ 7-10 มีนาคม 2562 พบว่า หลักเกณฑ์ที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือก ส.ส.แบบแบ่งเขตรอบนี้มากที่สุด คือ ตัวผู้สมัครในเขต ร้อยละ 38 รองลงมา นโยบายของพรรคการเมือง ร้อยละ 27 ตามด้วยพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ร้อยละ 19 ซึ่งแตกต่างไปจากก่อนหน้านี้ ที่ผ่านการสำรวจความเห็นประชาชนให้ความสำคัญนโยบายของพรรคการเมืองมากกว่า

ตลอดจนผลสำรวจของกรุงเทพโพลล์โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ จึงสำรวจความคิดเห็นประชาชนเรื่อง “โค้งสุดท้าย ส.ส.แบบไหนคนไทยจะเลือก” โดยเก็บข้อมูลประชาชนจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศจำนวน 1,794 คน พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง/ส.ส. เข้ามาบริหารประเทศนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.9 ระบุว่าตัดสินใจจากนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง รองลงมา ร้อยละ 39.7 ระบุว่าดูจากความรู้ความสามารถวิสัยทัศน์ก้าวไกล ร้อยละ 39.3 ระบุว่าดูจากผลงานในอดีต ร้อยละ 38.7

ระบุว่าต้องไม่มีประวัติต่างพร้อมด้านการทุจริต และร้อยละ 35.9 ระบุว่าเป็นคนทำงานช่วยเหลือชุมชนแก้ปัญหาชุมชน แต่ในฐานะประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ขอเตือนว่า ความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนยังไม่มีเหตุตรงกติกการเลือกตั้ง หรือ มีเก้าอี้นายกรัฐมนตรีคนที่ 30 เป็นเดิมพันเท่านั้น แต่การเลือกตั้ง 2562 หมายถึงการต้องตัดสินใจ “เลือกข้าง” อีกหน ท่ามกลางวาทกรรมทางการเมืองอย่าง “สืบทอดอำนาจ-เผด็จการ-ฝ่ายประชาธิปไตย” เพราะจะว่าไปแล้ว หน้าตาการเมืองก็เดิมๆ อีกทั้งนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองที่ระดมนำเสนอผ่านการหาเสียงรูปแบบต่างๆ นั้น มิได้แตกต่างกันในหลักการลด แลก แจก แถม สัญญาว่าจะให้ เพื่อหวังได้คะแนนเสียงโดยไม่เคยใส่ใจว่า นโยบายสร้างฝันนั้นจะเป็นจริงได้หรือไม่และอย่างไร.